

Rapport

Rapport over een klacht over het College van procureurs-generaal te Den Haag.

Datum: 25 februari 2014

Rapportnummer: 2014/010

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het College van procureurs-generaal weigert zijn schade te vergoeden die op 13 maart 2012 is ontstaan als gevolg van het binnentreden door de politie Rotterdam in het pand waar verzoeker eigenaar van is. Een verdachte had bij de politie opgegeven dat hij een kamer huurde in het pand van verzoeker.

Bevindingen

Op 13 maart 2012 werd verdachte X. door de politie Rotterdam aangehouden, omdat hij een postpakket met verdovende middelen bij zich droeg. Verdachte X. stond ingeschreven op adres Y. te Schiedam. Verdachte X. had de politie echter verteld dat hij een kamer huurde voor 200 euro op het adres Z. te Rotterdam en dat hij daar feitelijk verbleef. De officier van justitie gaf vervolgens opdracht aan de politie om het pand op adres Z. te doorzoeken. De doorzoeking vond plaats onder leiding van een rechter-commissaris. De voordeur van het pand werd geforceerd, evenals drie van de vijf kamerdeuren die afgesloten in het pand werden aangetroffen.

Verzoeker is eigenaar van het pand op adres Z. te Rotterdam. Hij kocht de woning ongeveer een half jaar eerder zonder huurders. Hij was bezig het pand op te knappen zodat hij de kamers kon gaan verhuren. Inmiddels had hij twee van de vijf kamers verhuurd. Van de overige drie kamers waren er twee klaar voor de verhuur en was hij nog in één kamer aan het klussen. De twee kamers die klaar waren, waren gemeubileerd, maar verder wel leeg.

Verzoeker diende een verzoek tot schadevergoeding in bij – uiteindelijk – het College van procureurs-generaal (hierna: het College). Verzoeker gaf aan dat hij verdachte X. niet kende, en dat hij ook zeker geen kamer verhuurde aan verdachte X. Hij verzocht het College dan ook zijn schade van € 914,- exclusief BTW te vergoeden.

Reactie College.

Het College liet verzoeker op 26 maart 2013 weten niet tot vergoeding van zijn schade over te gaan. Het College motiveerde dit als volgt.

Uit de politieadministratie zou volgen dat verdachte X. als verblijfsadres adres Z. te Rotterdam had. Verdachte X. bevestigde dit tegenover de politie en gaf aan dat hij 200 euro per maand huur betaalde voor zijn kamer op dit adres. Hierop heeft er een doorzoeking plaatsgevonden op adres Z.. Het College oordeelt allereerst dat gelet op de verdenking tegen de verdachte X. de doorzoeking rechtmatig heeft plaatsgevonden. Daarnaast geeft het College aan dat zij tot het vergoeden van schade gehouden kan zijn indien er sprake is van onevenredig nadeel. Hiervan is volgens jurisprudentie van de Hoge Raad sprake als het gaat om nadeel dat buiten het normale maatschappelijke risico of het

normale bedrijfsrisico valt (HR 30 maart 2001, NJ 2003/615). Hoewel er volgens het College bij verzoeker geen sprake is van geringe schade valt de schade niet binnen zijn bedrijfsrisico. Toch is er geen grondslag om de schade van verzoeker te vergoeden. Het College geeft namelijk aan dat wanneer er niet gesproken kan worden van eigen schuld van de verhuurder, gekeken moet worden naar de schuld van verdachte X., nu hij een kamer in de woning van verzoeker huurde. Nu verdachte X. verdacht werd van een strafbaar feit kan de schade veroorzaakt door het binnentreden aan hem worden toegerekend. Op grond van artikel 6:101 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek kan deze schuld worden toegerekend aan verzoeker als verhuurder en hoeft de Staat de schade niet te vergoeden aan verzoeker wegens zijn eigen schuld.

Reactie minister van Justitie.

Naar aanleiding van het onderzoek door de Nationale ombudsman vroeg de minister het College om informatie. De minister liet vervolgens in reactie op het onderzoek nog het volgende weten. Verdachte X. gaf tijdens zijn verhoor aan dat hij een slaapkamer huurde op adres Z. Uit de politieadministratie bleek dat X. dit al eens vaker had verklaard, tijdens een eerder contact. Daarnaast gaf verdachte X. specifieke details over de huur van de kamer, namelijk het maandelijkse huurbedrag, de naam van de mevrouw aan wie hij dat maandelijks betaalde, de leeftijd van haar en dat zij afkomstig was uit Curacao. Daarbij beschreef X. nauwkeurig de toegang tot de woning. De minister achtte het dan ook gerechtvaardigd dat de politie en de officier van justitie concludeerden dat verdachte X. verbleef op adres Z. Desgevraagd liet de minister weten dat de betrokken politieambtenaren ter plaatse geen persoonlijke goederen van verdachte X. hadden aangetroffen. Volgens de minister impliceert dat niet dat verdachte X. geen verblijfplaats had op adres Z.

De minister concludeerde vervolgens dat verdachte X. als houder van een deel van de woning van verzoeker aangemerkt kan worden. Voorts is X. aangehouden en veroordeeld voor het overtreden van de Opiumwet. Er zijn dan ook omstandigheden waardoor de vergoedingsplicht van de Staat aan verdachte X. komt te vervallen. De minister bleef erbij dat gelet op artikel 6:101 BW aan verzoeker geen schadevergoeding hoeft te worden uitgekeerd, nu het voor de staat niet behoort uit te maken of het wordt aangesproken door de eigenaar of huurder. Dit gold ten aanzien van de voordeur, en de kamerdeur van de kamer die verdachte X. huurde. Het College liet via de minister voorts weten dat zij bereid was de schade aan de overige twee deuren van de kamers wel te vergoeden, nu ingevolge het gestelde in artikel 6:101, eerste lid BW niet kan worden gezegd dat dit zaken betreft die verdachte X. in zijn macht had.

Visie Verzoeker.

Verzoeker bleef stellig in zijn verklaring dat hij geen kamer verhuurde of had verhuurd aan verdachte X. De naam en omschrijving van de mevrouw aan wie X. de huur betaalde was

verzoeker totaal onbekend. Verzoeker gaf aan dat hij het pand in 2011 zonder huurders had gekocht. Verzoeker legde (een deel van) een notariële akte over waaruit blijkt dat hij het pand zonder huurders had gekocht. Hij heeft het pand zelf opgeknapt, met het doel om de kamers te verhuren. Ten tijde van de inval had hij twee kamers verhuurd, waarbij hij netjes een contract met de huurders had afgesloten. Verzoeker gaf aan dat X. wellicht het huisnummer verkeerd had opgegeven, nu alle panden in de straat op elkaar leken, of dat X. een kamer huurde voordat verzoeker het pand had gekocht.

Beoordeling

De Nationale ombudsman beoordeelt of een overheidsinstantie - in dit geval het College van procureurs-generaal - op een behoorlijke wijze is omgegaan met het verzoek om schadevergoeding. Hij geeft geen beslissing over de juridische aansprakelijkheid van de overheid. Dit is voorbehouden aan de rechter; die kan een overheidsinstantie veroordelen tot betaling van schadevergoeding en stelt ook de hoogte daarvan vast. De Nationale ombudsman toetst dus alleen of de behandeling van een verzoek om schadevergoeding behoorlijk is geweest. Dit doet hij aan de hand van zestien spelregels, die hij heeft opgesteld naar aanleiding van het rapport "Behoorlijk omgaan met schadeclaims" van 24 juni 2009 (2009/135) en het rapport "Behoorlijk omgaan met schadevergoeding door gemeenten" van 15 februari 2011 (2011/025). De Nationale ombudsman geeft het oordeel niet behoorlijk, indien de overheidsinstantie niet in redelijkheid tot afwijzing van de schadeclaim had kunnen komen. Dit betreft een terughoudende toets die voortvloeit uit het redelijkheidsvereiste.

Dit vereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Daarbij stelt de overheid zich actief op, indien individuele burgers onevenredig worden benadeeld bij overheids-handelen in het algemeen belang. Het redelijkheidsvereiste brengt mee dat de overheid bij de beoordeling van een schadeclaim van een burger een standpunt inneemt dat, mede gelet op de jurisprudentie, verdedigbaar is voor de rechter.

Het is vaste jurisprudentie van de Hoge Raad (HR 2 oktober 2009, LJNBJ1708 en HR 17 september 2004, LJN AO788) dat de overheid ook in geval van rechtmatig handelen op grond van onrechtmatige daad aansprakelijk kan zijn voor de onevenredig nadelige gevolgen van zodanige handeling indien deze buiten het normale maatschappelijke risico of het bedrijfsrisico vallen. Allereerst staat de rechtmatigheid van de inval in het pand van verzoeker niet ter discussie. Daarnaast is de Nationale ombudsman met het College van oordeel dat de schade van verzoeker niet valt binnen het normale maatschappelijke risico of het bedrijfsrisico. De schade veroorzaakt door het binnentreden kan aan verdachte X. worden toegerekend. De vraag die hier aan de orde is, is of deze schade op grond van artikel 6:101 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek (eigen schuld) kan worden toegerekend aan verzoeker als verhuurder, zodat de Staat geen schadevergoeding aan verzoeker hoeft te

betalen.

Hoewel het in de regel moeilijker is om aan te tonen door een verhuurder dat hij geen kamer verhuurt aan een bepaald persoon dan dat hij dat wél doet, is de Nationale ombudsman van oordeel dat verzoeker in dit geval aannemelijk heeft gemaakt dat hij geen kamer verhuurde aan verdachte X. Uit de notariële akte is gebleken dat verzoeker het huis zonder huurders heeft gekocht. Ook volgde uit de GBA-gegevens niet dat verdachte X. op het adres van het pand van verzoeker stond ingeschreven. Daarnaast bleken er ook geen persoonlijke goederen van X. in verzoekers pand te liggen - zoals ook bevestigd in de reactie van de minister - hetgeen verzoekers argwaan had kunnen wekken over een mogelijk heimelijk verblijf. De bewijslast van eigen schuld ligt volgens de regels van het civiele recht bij de partij die hierop een beroep doet, derhalve in dit geval bij justitie. In dit geval heeft justitie op geen enkele wijze aangetoond dat verzoeker een kamer verhuurde aan X. Bovendien heeft noch het College noch de minister gesteld dat verzoeker op enigerlei wijze betrokken was bij dan wel wist of behoorde te weten over de gedragingen van verdachte X.

Alles overziend is de Nationale ombudsman dan ook van oordeel dat de kosten van de inval niet tot het normale maatschappelijke risico van verzoeker behoorden, en dat nu niet aannemelijk is dat verdachte X. een kamer in verzoekers pand huurde, artikel 6:101 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing is. Immers, er was in het geheel geen sprake van zaken die verdachte X. voor verzoeker in zijn macht had. Door het schadevergoedingsverzoek van verzoeker in zijn geheel af te wijzen heeft het College in strijd gehandeld met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het College van procureurs-generaal is gegrond ten aanzien van het afwijzen van het verzoek tot schadevergoeding, wegens het in strijd handelen met het redelijkheidsvereiste.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft het College van procureurs-generaal in overweging om opnieuw te beslissen op

**de schadeclaim van verzoeker van €
914,- exclusief BTW met inachtneming
van hetgeen de Nationale ombudsman
hiervoor heeft overwogen.**

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,

waarnemend ombudsman